

idarenin ihalede geçmiş tarihli işlerdeki tahakkuk tarihini baz alarak yapmış olduğu süre uzatım hesaplamalarıyla ilgili olarak kamu zararının oluşmadığı görülmesi

idarenin ihalede geçmiş tarihli işlerdeki tahakkuk tarihini baz alarak yapmış olduğu süre uzatım hesaplamalarıyla ilgili olarak kamu zararının oluşmadığı görülmesi

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler
Yılı	2018
Dairesi	6
Karar No	752
İlam No	184
Tutanak Tarihi	13.10.2020
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Hakediş/Süre Uzatımı/Ceza Kesintisi

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi ve duruşmada hazır bulunanların dinlenmesi sonucunda;

A) “..... Yanı Spor Tesisi Yapım İşi”nde yapılmayan

imalat için birim fiyat tarif ve analizinde yer alan kalemin analizden düşülmediği görülmüştür.

İnşaat 09 numaralı pozun tarifi;

“Silisli kum kullanılarak ve uygun ekipman ile demir imalatın, pas ve varsa yağ ve kirlerden temizlenerek koruyucu boyaya hazır hale getirilmesi, ocaktan iş yerine taşınması hariç, her türlü malzeme ve zayıatı, işçilik, işyerinde yatay ve düşey taşıma, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil, 1 ton demir imalatın kuşlanması fiyatı:

Ölçü: Kuşlamaya tabi tutulmuş demir imalatın ödenmesine esas poz numarasındaki ölçüye uygun olarak belirlenmiş demir imalat ağırlığıdır.

Not: Şantiye içi ve şantiye dışı her türlü yükleme boşaltma, taşıma nakliye bu fiyata dahildir. Birim fiyata dahil olmayan masraf yoktur.”,

İnşaat YBF 04 numaralı pozun tarifi;

“Demir imalat yüzeylerinin zımpara ve tel fırça ile temizlenmesi, 0,115 kg 1.kat, 0,115 kg 2.kat çift bileşenli solvent bazlı epoksi astar sürülmesi, 0,110 kg 1.kat, 0,110 kg 2.kat istenilen renkte solvent bazlı epoksi boya ile boyanması, her türlü malzeme ve zayıatı, işçilik, müteahhit genel giderleri ve kârı dâhil 1 m2 fiyatı:

Ölçü:

a) Mobilyalarda boyanan yüzeyler ölçülür.

b) Kapı ve bölmelerde;

1) Telaro kasalı olanlarda; sıvadan sıvaya iki yüzü ölçülür.

2) Kasalı (pervazsız) olanlarda; kasadan kasaya düşey düzlemdeki iki yüzün ölçüsüne kasa alanları dâhil edilir.

3) Kasa ve pervazlı olanlarda pervazdan pervaza iki yüzün

ölçüsüne kasa dâhil edilir.

4) Bütün ölçülerde, girinti, çıkıntı ve cam boşlukları ölçüye katılmaz. Pencere kenarında çıta varsa, ölçü buradan alınır.

c) Camedân ve pencerelerde;

1) Camedân ve pervazlı pencerelerde; pervaz dışına pervazsız pencerelerde, sıva yüzünden sıva yüzüne olmak üzere düşey düzlemdeki alanı ölçülür. Yalnız bir satıh hesaba alınır, iki satıh boyanır. Cam boşluğu çıkarılmaz, denizlik, kasa ve kenarları mevcut ise ayrıca ölçülerek, alana ilâve edilir.

2) Çift pencerelerde aynen ölçülür, iki pencere arasındaki ahşap kasa ayrı ölçülür ve alan ilâve edilir. Her iki pencerenin iki yüzü boyanır, birer yüzü hesap edilir. Cam boşluğu çıkarılmaz.

d) Parmaklık ve korkuluklarda bir yüzün düşey düzlemdeki izdüşüm alanı ölçülür. Boşluk düşülmez.

e) Kolon, çatı makası, kiriş, kuranglez ve benzeri demir imalâtta boyanan yüzler ölçülür.

Not: Şantiye içi ve şantiye dışı her türlü yükleme boşaltma, taşıma, nakliye bu fiyata dahildir. Birim fiyata dahil olmayan masraf yoktur.”

şeklindedir.

Dosya kapsamından, demir imalatların boyanması ile ilgili iki pozdan ödeme yapıldığı, işin birim fiyat teklifli olarak ihale edildiği, İnşaat 09 pozun tarifinde, “Silisli kum kullanılarak ve uygun ekipman ile demir imalatın, pas ve varsa yağ ve kirlerden temizlenerek koruyucu boyaya hazır hale getirilmesi...” denildiğinden bu pozun uygulandığı demir yüzeylere İnşaat YBF 04 numaralı pozun uygulanması durumunda pozun tarif ve analizinde yer alan “Demir imalat yüzeylerinin zımpara ve tel fırça ile temizlenmesi”

işleminin yapılmaması gerektiği anlaşılmıştır. Zira, boyaya hazır hale gelen demir imalatına direkt astar ve boya imalatı yapılmaktadır. Bu nedenle, pozun içinde yer alan demir imalat yüzeylerinin zımpara ve tel fırça ile temizlenmesi işlemine karşılık gelen zımpara kağıdı ve buna isabet eden toplam TL tutarındaki işçilik bedelinin düşülmesi gerekmektedir. Söz konusu tutarın analizden düşülmemesi sonucu kamu zararına neden olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, sorumluların savunmaları ve savunma ekinde sunulan belgelerden, söz konusu kamu zararı tutarı TL'nin gün ve no.lu tahsilat makbuzu ile tahsil edildiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, söz konusu kamu zararı tutarı TL gün ve no.lu tahsilat makbuzu ile Ahizi Şti.'den hesap yılından sonra tahsil edildiğinden ilişilecek husus kalmadığına 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

B) "..... Yanı Spor Tesisleri Yapım İşleri"nde İnşaat 21 pozundan imalat yapılan alanlardan E.50 imalatının yapıldığı 60x60cm armatür miktarlarının düşülmediği görülmüştür.

İnş. 21 pozunun tarifinde, Tasyünü Tavan Karosu ile Asma Tavan Yapılması (60x60x1.5) Projesindeki boyutlar üzerinden ölçüleceği, 0.25 m² den küçük havalandırma ve elektrik armatürleri boşlukları ile diğer boşluklar düşülmeyeceği belirtilmiştir. Pozun tarifinde yer alan ifadelerle göre armatürlerin minha edilmesi gerekmektedir. Söz konusu işte, İnş. 21 =272,56 m² ve E.50= 77 adet armatür imalatı yapılmıştır. İnş.21'in teklif fiyatı ...TL'dir. Bir armatürün alanı 0,60x0,60 = 0,36m²'dir. Dolayısıyla 77 adet armatür için 0,36m² x 77 adet = 27,72 m²'nin minha edilmesi gerekmektedir. Ancak, İnş. 21 pozundan imalat yapılan alanlardan E.50 imalatının yapıldığı 60x60cm armatür miktarlarının düşülmediği görülmüştür.

Açıklanan gerekçelerle, anılan armatür miktarlarının düşülmemesi sonucu (... TL x 27,72 m²=...x1,18 KDV)TL kamu zararına neden olunmuştur. Bununla birlikte, sorumluların savunmaları ve savunma ekinde sunulan belgelerden, söz konusu kamu zararı tutarı TL'nin gün ve no.lu tahsilat makbuzu ile tahsil edildiği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, söz konusu kamu zararı tutarı TL gün ve no.lu tahsilat makbuzu ile Ahizi Şti.'den hesap yılından sonra tahsil edildiğinden ilişilecek husus kalmadığına 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

C) Denetçi tarafından, "..... Yanı Spor Tesisi Yapım İş'i"nde Sözleşmesinde istenen teknik personelin iş programına göre iş başında bulunmadığı süre içinde ceza kesilmemesi sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

İşe ait sözleşmenin "Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması" başlıklı 23'üncü maddesinde,

"Madde 23 – Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması

23.1. Yüklenici, 23.3. maddesi uyarınca, İdareye bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş programına göre iş yerinde bulundurmak zorundadır.

23.2. Yüklenici, yukarıda adet ve mesleki unvanı belirtilen teknik personeli iş programına göre iş başında bulundurmadiği takdirde ceza müteakiben düzenlenecek ilk hakedişten kesilir.

23.3 Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.”

düzenlemesi yapılmıştır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 19'uncu maddesinin 8'inci fıkrası; “İş programına göre iş yerinde bulundurulması istenen teknik personelin iş başında bulundurulmaması durumunda İdare öngörülen teknik personel iş başına getirilene kadar, herhangi bir ihtara gerek kalmaksızın işi durdurabilir. Bu personelden, işin teknik ve idari denetimini yapmakla görevli olanlar, zorunlu hallerde ve yerine yine aynı niteliklere sahip olduğu İdarece kabul edilmiş vekil bırakarak; diğerleri ise, hastalık, İdarenin yazılı onayı ile yıllık izin kullanılması veya işle ilgili seyahat yapılması gibi sebeplerle işyerinden ayrılabilirler.” şeklindedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 48.2'nci maddesinde ise; “Yapım işlerine ait tip sözleşmenin “Teknik personel, makine, teçhizat ve ekipman bulundurulması” başlıklı 23 üncü maddesine göre; teknik personelin iş programına göre, işin kendi mesleğine ilişkin kısmının gerçekleştirilmesi sırasında işyerinde bulundurulması gerekmekte olup teknik personelin tamamının işin başlangıcından sonuna kadar iş yerinde devamlı olarak bulundurulma zorunluluğu bulunmamaktadır.” denilmektedir.

Görüleceği gibi, mevzuatın konuyu düzenleyen hükümlerine göre sözleşmede istenen teknik personelin sürekli biçimde değil, iş programının gerekli kıldığı zamanlarda şantiyede bulunması gerekmektedir.

..... tarihinde sözleşme imzalanmış, tarihinde iş yeri teslimi yapılmıştır. Geçici kabul tutanağının düzenlendiği tarih olmakla birlikte geçici kabul tutanağındaki itibar tarihi'dir.

İşe ait ilk iş programına göre inşaat imalatları inşaat, kuvvetli ve zayıf akım elektrik imalatları ile mekanik tesisatı imalatları- arasında, 40 günlük süre uzatımına ilişkin revize iş programı göre inşaat imalatları inşaat, kuvvetli ve zayıf akım elektrik imalatları ile mekanik tesisatı imalatları- arasında, 22 günlük süre uzatımına ilişkin revize iş programı göre inşaat imalatları inşaat, kuvvetli ve zayıf akım elektrik imalatları ile mekanik tesisatı imalatları- arasında olarak yer almıştır.

Denetçi tarafından, şantiye defterinde ilgili teknik personelin iş başında bulunduğu kayıt altına alınmadığı noktasından hareketle kamu zararı iddiasında bulunduğu görülmüşse de, sorumluların savunmaları ve savunma ekinde sunulan belgelerden, Yüklenicinin Sözleşmesinde istenen teknik personel ile ilgili tüm belgeleri (teknik personel bildirim ve ekinde taahhütname, diploma, oda kayıt belgesi vs.) İdareye teslim ettiği, ayrıca işin sözleşmeye uygun olarak tamamlandığı hususunun yapı denetim görevlilerinden bağımsız olarak oluşturulan geçici kabul komisyonu tarafından da tespit edildiği ve tüm sistem ve cihazlar çalışır durumda işin geçici kabulünün gerçekleştirildiği, söz konusu personelin yüklenici bünyesinde çalıştığıнын noterden taahhütname ve SGK belgeleri ile sabit olduğu görüldüğünden, teknik personelin iş başında olduğuna yönelik bilgilerin şantiye defterine işlenmediği anlaşılmıştır.

Açıklanan gerekçelerle, şantiye defterinin gereği gibi işlenmemesi bir usul hatası olmakla beraber teknik personelin şantiyede bulunmadığına tek başına delil teşkil edecek bir mahiyet arz etmemektedir. Zira, bu hususun ayrı bir tutanakla veya şantiye defterinde "mevcut olmadığını" açıkça belirten bir kayıtle tespit edilmesi gerekmekte olup, somut olayda ise böyle bir tutanak veya kayıt bulunmamaktadır.

Bu itibarla, kamu zararı oluşmayan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

D) Denetçi tarafından, "..... Yanı Spor Tesisi Yapım İş'i"nde hakedişin geç ödenmesinden kaynaklı süre uzatımının hatalı verilmesi sonucu kamu zararına neden olduğu iddia edilmişse de;

Sözleşmenin 18'inci maddesinde, süre uzatımı verilecek hallerin Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre belirleneceği belirtilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29'uncu maddesinde bu konuda düzenleme yapılmıştır. Süre uzatımı sebebi sayılacak zorunlu gecikme nedenleri, sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinde birisi mücbir sebepler, diğeri ise idarenin sebep olduğu haller olmak üzere iki başlık altında yer almaktadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin;

"İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 29'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında, "İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.",

"Geçici hakediş raporları" başlıklı 39'uncu maddesinin

dördüncü fıkrasının (f) bendinde, “Her hakediş tutarından, bir evvelki hakediş tutarı çıkarıldıktan sonra kalan tutara idarece ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi eklendikten sonra bulunan miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa otuz gün içinde tahakkuka bağlanır. Bu tarihten başlamak üzere on beş gün içinde de ödeme yapılır.”,

denilmektedir.

İşe ait Sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11.2’nci maddesinde ise, “Hakediş raporları, bu Sözleşmenin eki olan Yapım işleri Genel Şartnamesinde düzenlenen esaslar çerçevesinde, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenir. Hazırlanan hakedişler raporları İdarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre hakedişin süresinde ödenmemesi nedeniyle süre uzatımı verilebilmesi mümkündür. Hakediş raporları, kanuni kesintiler de yapılarak her ayın ilk beş iş günü içinde düzenlenmesi ve hazırlanan hakedişler raporlarının idarece onaylandıktan sonra otuz gün içinde tahakkuka bağlanarak on beş gün içinde ödenmesi gerekmektedir.

İdare tarafından, hakedişin süresinde ödenmemesi nedeniyle süre uzatımı verilirken hakedişin onaylandığı tarihten sonra hakedişin tahakkuka bağlandığı süreden itibaren 15 gün içinde ödenmemesi halinde süre verilmiştir. Diğer bir anlatımla, idare tarafından hakedişin tahakkuka bağlanması için mevzuatta tanınan 30 günlük süreden daha erken bir sürede hakediş tahakkuka bağlanarak 15 günlük ödeme süresini

aşan süre için hesaplama yapılarak süre uzatımı verilmektedir. Somut olayda, işe ait 1 numaralı hakedişin tarihinde tahakkuka bağlandığı, tahakkuk tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yani en son tarihinde ödenmesi gerekirken, tarihinde ödendiği, dolayısıyla idarece müteahhidin hakedişlerinin zamanında ödenmediği ve müteahhidin süre uzatımı hakkının doğduğu anlaşılmıştır.

Dolayısıyla, süre uzatım hesabı Sözleşme ve Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen on beş gün baz alınarak yapıldığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, hakediş ödemelerindeki gecikmeler, süre uzatımı nedenleri bakımından, idareden kaynaklanan sebepler kapsamına girmekte ve idareden kaynaklanan sebepler dolayısıyla süre uzatımı verilebilmesi için ise Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 29'uncu maddesinin 7'nci fıkrasında yer alan "Ancak idarenin sebep olduğu süre uzatımını gerektiren gecikmelerde, yüklenicinin yirmi gün içinde yazılı bildirimde bulunma şartı aranmaz." hükmü gereği yüklenicinin idareye yirmi gün içinde yazılı olarak bildirimde bulunma ve gecikmeye neden olan durumu belgelendirme zorunluluğu bulunmaksızın süre uzatımının idarece re'sen verilmesi gerekmektedir.

Açıklanan gerekçelerle, idarenin geçmiş tarihli işlerdeki tahakkuk tarihini baz alarak yapmış olduğu süre uzatım hesaplamalarıyla ilgili olarak kamu zararının oluşmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, kamu zararı oluşmayan TL ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.